

Remissvar för Folkbildningsstrategi för stockholmsregionen

Diarienum: RS 2020/0827

Stockholms läns Bildningsförbund

Stockholms läns Bildningsförbund, SLB, samlar länets folkbildningsorganisationer, och som regional intresseorganisation för studieförbund och folkhögskolor uppskattar vi Regionens intresse och engagemang i folkbildningspolitiken. Att Regionen tar fram en folkbildningsstrategi med syfte att synliggöra folkbildningens värde och potential, för att bidra till vår region och dess medborgare ser vi som något positivt.

Folkbildningen har varit delaktig i framtagandet av underlaget för folkbildningsstrategin, och våra åsikter och synpunkter har mottagits på ett öppet sätt. Det måste dock hållas i minnet att denna folkbildningsstrategi är Regionens.

De fyra långsiktiga målområden och de fyra inriktningsområden som strategin identifierat stämmer väl med statens syfte med stödet till folkbildningens organisationer. Dessa av staten fastslagna syften ska genomsyra all verksamhet som studieförbund och folkhögskolor bedriver. Hur en ska nå dessa syften; tillsammans med/för vilka målgrupper, ämnen & områden etc., är upp till varje förbund och skola. Staten detaljstyr inte verksamheten, devisen fri från styrning och en armlängds avstånd gäller.

I och med att de fyra områdena väl stämmer överens med statens syften med stödet till folkbildningen kan och vill folkbildningens organisationer absolut vara en del i att verkställa målen i RUF 2050.

Folkbildningsstrategin följer även väl den framtidsstrategi som Studieförbunden i samverkan (studieförbundens nationella branschorganisation) antagit våren 2020. Ett framåtsyftande program i 10 punkter, där flertalet av punkterna överensstämmer med de inriktningsområden som Regionen identifierat.

Vi vet genom utvärderingar, rapporter och olika studier att den verksamhet som folkhögskolor och studieförbund bedriver betyder mycket för deltagarna. Den sociala aspekten där gemenskapen och känslan av tillhörighet är av stor betydelse för många. I tider av isolering och ensamhet kan verksamheten som erbjuds vara avgörande för den psykiska hälsan. Deltagare med kort eller ingen utbildning får en andra chans i folkhögskolan, och fortsätter ofta studera för att sedan komma i arbete eller gå vidare till högre utbildning. Föreningar som antingen är nystartade eller funnits i många år får stöd i sin föreningsutveckling utifrån föreningens behov och medlemmarnas intressen. Personer med olika intellektuell funktionsnedsättning som efter särgymnasiet vill fortsätta förkovra sig och utvecklas kan göra det i studiecirkeln, där människor möts utifrån sina olika förutsättningar. Folkbildningens organisationer är den enskilt största kulturaktören och erbjuder både möjlighet till eget skapande från nybörjare till avancerad nivå, och som arrangör erbjuder människor möjlighet att ta del av olika kultur, i både små och stora format.

Att folkbildningens verksamheter bidrar på en mängd olika sätt för de människor som deltar är vi säkra på. Utöver det så bidrar det demokratiska arbetssättet och pedagogiken till en träning i de demokratiska värdena. Det formuleras ofta att folkbildningens metod är en demokratiskola, oavsett ämne eller kurs.

Strategins syfte att främja kunskap, dialog och samsyn mellan regionala och lokala aktörer och folkbildningens aktörer ser vi mycket positivt på och vi tror att det är den enda framkomliga vägen för att förverkliga RUF 2050 och dess intention att vår region ska bli den bästa för alla som bor och verkar här. Och i den dialogen kan utmaningar och möjligheter formuleras, först för regionen, och utifrån dessa vad folkbildningen kan spela för roll i de formulerade utmaningarna, dvs vilka möjligheter och på vad sätt studieförbund och folkhögskolor kan bidra.

Den sedan länge gällande samfinansieringsprincipen ser vi att fler och fler inte har kunskap om. Eller förståelse för. Här kan strategin vara en ögonöppnare. Men framför allt behöver kunskapen och förståelsen om vad folkbildningens verksamheter gör och ger för medborgare och samhälle öka. Strategin kan i bästa fall vara inkörsporten till att sådan kunskap och information efterfrågas.

Tillit är otroligt viktigt och fundamentet för en bra relation. I strategins avsnitt om tillit framstår det som att folkbildningens verksamheter eller snarare dess organisationer inte är transparenta och villiga att granskas. Det är alltid bidragsgivaren som sätter upp reglerna för hur ekonomiska stöd ska sökas och rapporteras. Även kontrolleras. Om bidragstagaren inte uppfyller dessa villkor och krav kan medel stoppas eller återtas. Och om bidragsgivaren önskar en fördjupad kontroll av bidragsmottagares verksamhet och organisation har den all rätt att initiera en sådan. I texten kan det uppfattas som att studieförbund och folkhögskolor inte låter sig granskas och följas upp. Vår erfarenhet är det motsatta. SLB har hittills aldrig stött på att en medlem inte bejakat en extern kontroll eller fördjupad granskning.

Ett nytt stödsystem med förändrade villkor till studieförbunden kommer inte i sak öka tilliten mellan parterna. Oavsett vilket system för bidrag & stöd en har måste regler för rapportering och kontroll finnas. Tillit har inget med villkorskriterier i sig att göra, utan handlar om hur en följer dem och använder beviljat stöd. En öppen och nära dialog kan däremot skapa tillit. Att Regionen ser över stödet till studieförbunden är helt rimligt, men eventuellt bör det beaktas att det beslutats om en översyn av det statliga stödet till studieförbunden och det kan vara rimligt att avvakta den.

Stycket om tillit bör delvis formuleras om, då det är missvisande och kan uppfattas som att det i dag inte görs några granskningar från extern part.

De fyra identifierade inriktningsområdena stämmer som tidigare sagts väl överens med statens fyra syften. De prioriteringar som formulerats under varje inriktningsområde är av olika karaktär. En del är konkreta och handfasta, att göra-punkter. Andra är mer av just en inriktning, som att främja, stärka och synliggöra.

Det SLB vill lyfta som viktigt framöver är behovet av att inkludera länets kommuner i arbetet, att föra dialoger kring länets utmaningar och möjligheter och prioriteringar utifrån dessa, och att behovet av resurser i form av lokaler/mötesplatser och även pengar måste lyftas.

Hur folkhögskolor och studieförbund tillsammans med Regionen och övriga aktörer kan och bör arbeta konkret för att verkställa dessa prioriteringar kan de bäst själva svara på. Men när strategin är antagen och ska implementeras och dialoger ska föras kring de olika prioriteringarna, så finns SLB som den arena där detta kan ske. Vi tror att som regional paraplyorganisation för folkbildningen i länet är vi bäst lämpade för den uppgiften, att få strategin att bli både verklig och långsiktig. Men för att vi som ideell förening ska kunna vara den resursen krävs finansiellt stöd.

Stockholms läns Bildningsförbund är mer än gärna en del av kommunicerandet och verkställigheten av strategin, och ser fram emot en fortsatt dialog!

Stockholm 2021-04-29

Maria Jörfalk,
länsbildningskonsulent
Stockholms läns Bildningsförbund